

Hyväksytty yhtymähallituksen kokouksessa 12.12.2017

ALUEVAIKUTTAVUUSOHJELMA 2018 - 2021

Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminta-ajatus ja visio aluevaikuttavuuden näkökulmasta

Koulutuskuntayhtymä Tavastian pääasiallisena aluekehitysvaikutusten toiminta-alueena on Hämeenlinnan seutu. Hämeenlinnan seudun lisäksi kuntayhtymään kuuluvat Akaa, Pälkäne ja Urjala. Kuntayhtymällä on myös maakunnallista ja valtakunnallista tutkintokohtaista aluekehitysvaikutusta.

Kuntayhtymän omistajakuntien väestöpohja on n. 100 000 henkeä. Ammattiopisto Tavastian opiskelijoista noin 15 % tulee jäsenkuntien ulkopuolelta. Lukiokoulutuksessa vastaava luku on n. 10 %. Erityislinjat ovat pääasiallinen syy hakeutua lukiokoulutukseen alueen ulkopuolelta. Pääosa Ammattiopisto Tavastian suorittaneista opiskelijoista jää valmistuttuaan alueelle työskentelemään ja jatko-opiskelemaan. Pääosa lukion suorittaneista puolestaan suuntaa jatko-opintoihin alueen ulkopuolelle. Tämä puolestaan johtuu yliopisto-opetuksen puuttumisesta alueelta.

Koulutuskuntayhtymä Tavastia on Hämeenlinnan kaupungin viidenneksi suurin työnantaja. Vaki-
tuista henkilöstöä on yli 400 henkeä. Ammattiopisto Tavastia on monialainen ammatillinen oppilaitos, jossa voi suorittaa 20 perustutkintoa, 21 ammattitutkintoa ja 11 erityisammattitutkintoa. Ammattiopisto Tavastialla on erityiset järjestämistehtävät työvoimakoulutukseen, laajennettuun opisopimustehtävään ja vankilaopetukseen. Koulutuskuntayhtymä Tavastia tarjoaa monipuolista lukiokoulutusta neljässä toimipisteessä; Kaurialassa, Lyseolla, Lammilla ja Parolassa. Kaurialan ja Lyseon lukio yhdistyy Tavastian lukioksi lukuvuoden 2018-19 alusta. Tavastian lukiolla on tiedelukion erityistehtävä ja siellä toimii lisäksi urheilulinja ja yrittäjyytlinja.

Aluevaikuttavuusohjelman keskeiset tavoitteet

Koulu on osa maailmaa – ei passiivinen mukanaolija, vaan keskeinen alueellinen rakentaja. Koulutuskuntayhtymä Tavastian aluekehitystehtävä näkyy keskeisesti kuntayhtymän toiminta-ajatuksessa

- Koulutuskuntayhtymä Tavastia järjestää laadukasta ammatillista ja yleissivistävää koulutusta, vapaata sivistystyötä sekä koulutustehtävään läheisesti liittyvää muuta toimintaa. Tarjoamme opiskelijoille hyvät valmiudet työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Kehitämme koulutuspalveluitamme yksilön, yhteisön ja alueen työelämän tarpeisiin.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian aluevaikuttavuuden tavoitteita voidaan kohdistaa kolmeen keskeiseen kohderyhmään; opiskelijat, työelämä ja omistajakunnat.

Opiskelijat

▪ Työpaikalla järjestettävä koulutus

Ammatillisiin tutkintoihin sisältyy runsaasti työpaikalla järjestettävää koulutusta. Opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitaan työpaikalla järjestettävän koulutuksen määrästä. Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arviointi tapahtuu näytöillä työpaikalla työpaikkaohjaajan ja opettajan yhteistyönä. Työpaikoilla järjestettävä koulutus ja siihen liittyvä osaamisen arviointi onkin keskeinen yhteistyömuoto ammattiopiston ja alueen työelämän välillä. Työpaikoilla järjestettävää koulutusta suoritetaan yli tuhannessa eri työpaikassa. Työpaikoilla järjestettävä koulutus voidaan toteuttaa joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Lisäksi lukiokoulutuksessa toteutetaan lyhyitä työelämään tutustumisjaksoja.

Työpaikoilla järjestettävän koulutuksen laatua voidaan parantaa työpaikkaohjaajien määrää lisäämällä ja heidän osaamistaan kehittämällä sekä työpaikoilla järjestettävän koulutuksen sisällön suunnittelulla yhteistyössä oppilaitoksen, opiskelijan ja työpaikan välillä. Työpaikoilla järjestettävä koulutus onkin käytetty rekrytointikanava sekä alueen yrityksille että opiskelijoille.

▪ **Työelämän asiantuntijoiden käyttö opetuksessa**

Alueen yrityksistä ja työelämästä löytyy lukuisia eri alojen ammattilaisia, joiden osaamista voidaan hyödyntää annettavassa opetuksessa. Työelämän asiantuntijoiden käyttö opetuksessa on usein rikastuttava kokemus sekä opiskelijoille että asiantuntijalle. Työelämän asiantuntijoiden käyttöä opetuksessa voidaan edesauttaa tutkintokohtaisen asiantuntijarekisterin laadinnalla, ylläpidolla ja hyödyntämisellä.

▪ **Projektioppiminen työelämässä**

Alueen yritysten ja tapahtuman järjestäjien kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä järjestämällä opiskelijoille tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten mukaisia mahdollisuuksia projektioppimiseen. Projektioppimisen tilanteet voivat olla erilaisia tapahtumia, kuten messuja, seminaareja ja asiakastilaisuuksia tai muuta käytännön toimintaa, jonka toteuttamisessa voidaan hyödyntää opiskelijatyötä. Matkailualan koulutuksessa tapahtumien järjestäminen on osa opetuksen toteutussuunnitelmaa.

▪ **Alueelliset opetuksen sisällöt**

Ammatillisissa tutkinnoissa tutkinnon osa voidaan suunnitella alueen tarpeiden mukaiseksi. Alueen yrityksissä on myös erityisiä osaamistarpeita, joihin tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset eivät suoraan vastaa. Ammatillisiin perustutkintoihin voidaan sisällyttää alueen työelämätarpeen mukainen paikallisesti tarjottava tutkinnon osa. Opetuksessa voidaan myös painottaa sisältöjä alueellisen tarpeen mukaisesti. Tutkintojen lisäksi voidaan järjestää erilaista täydennyskoulutusta alueen ja opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaan.

▪ **Monipuoliset ja toimivat työelämäsuhteet**

Koulutuskuntayhtymä Tavastia kehittää koulutuspalvelujaan alueen työelämän tarpeet huomioon ottaen. Kehittämisen tarveaineina ovat työelämästä kerätyt palautteet (työelämäpalaute), työelämän edustajien osallistuminen kuntayhtymän toimielimiin (tutkintokohtaiset asiantuntijaryhmät ja -verkostot) ja tietysti suorat kontaktit oppilaitosten henkilöstön ja työelämän edustajien välillä.

▪ **Yrittäjyys**

Koulutuskuntayhtymän oppilaitokset tarjoavat opiskelijoille monipuolista valmennusta ja koulutusta yrittäjyyteen. Yritystoimintaa voi harjoittaa opintojen aikana NY-yritysten tai osuuskunta Taitava Hämeen kautta. Yrittäjyyskasvatuksesta on laadittu oma yrittäjyysohjelma, jossa esitellään tarkemmin Tavastian toimenpiteitä alueen yrittäjyyden edistämiseksi.

Työelämä

▪ **Osaavan työvoiman kouluttaminen työelämän tarpeisiin**

Työelämän keskeinen odotusarvo oppilaitokselle on osaavan työvoiman kouluttaminen sen tarpeisiin. Henkilöstö on yrityksen tärkein voimavara. Osaavan työvoiman saanti on tänä päivänä myös keskeinen yrityksen sijaintipaikkakuntaan vaikuttava tekijä. Ammattiopisto Tavastia on iso monialainen ammatillinen oppilaitos, joka pystyy tarjoamaan monia eri tutkintoja alueen työelämän tarpeisiin.

▪ **Täydennyskoulutustarpeisiin vastaaminen**

Koulutuskuntayhtymä Tavastia vastaa työelämän täydennyskoulutustarpeisiin monipuolisesti. Yritykset ja organisaatiot voivat kouluttaa omaa henkilöstöään oppisopimuksella mihin tahansa Ammattiopisto Tavastian tarjonnassa olevaan ja laajennetun oppisopimuksen kautta tarvittaessa

myös muihin ammatillisiin tutkintoihin. Koulutuskuntayhtymä Tavastian omistama Vanaja Koulutus Oy myy ja hankkii laadukkaita ja monipuolisia koulutus- ja työelämäpalveluja kilpailuilla markkinoilla ja hyödyntää monipuolisesti kuntayhtymässä olevaa osaamista asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Osaamisen kehittämisessä tuetaan työnantaja-asiakkaita löytämään soveltuvat rahoituskanavat, ja ennakoinnin avulla tehdään yhteistyötä alueellisissa verkostoissa uusien täydennyskoulutustuotteiden kehittämiseksi. Ohjelmakaudella panostetaan erityisesti täydennyskoulutuspalvelujen tuotteistamiseen ja markkinointiin.

▪ **Aktiivinen kumppani**

Ammatillisen koulutuksen työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän mukaisesti alueen työelämää palvelee lähinnä erilaisissa työntekijöiden osaamisen kehittämiseen liittyvissä hankkeissa. Hankkeet edellyttävät tiivistä yhteistyötä muihin ammatillista koulutusta järjestäviin oppilaitoksiin. Ammattiopisto Tavastia toimii aktiivisesti Väli-Suomen ammatillisten oppilaitosten yhteistyöverkostossa (VÄLKYY). Hämeenlinnan seudun työ- ja elinkeinotoimiston kanssa osallistutaan erilaisten täsmä- ja rekrytointikoulutusten järjestämiseen ja tehdään yhteistyötä opintoihin ohjaamisessa. Koulutustarpeiden ennakoinnissa tehdään maakunnallista yhteistyötä Hämeen liiton johdolla. Hämeen ammattikorkeakoulu muodostaa keskeisen opetuksellisen yhteistyötahon kuntayhtymän oppilaitoksille. Lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä myös kaupungin perusopetuksen ja muiden Hämeenlinnan seudun lukioiden kesken.

Omistajakunnat

▪ **Vastuu peruskoulun päättäneen ikäluokan ja vailla toisen asteen tutkintoa olevien kouluttamisesta**

Koulutuskuntayhtymällä on kokonaisvastuu peruskoulun päättäneen ikäluokan kouluttamisesta Hämeenlinnan kaupungissa ja Hattulan kunnassa. Tutkintoon ja ammattiin kouluttamisen lisäksi kuntayhtymällä on tärkeä rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Tutkimusten mukaan koulutus on parasta syrjäytymisen ehkäisyä. Tutkinnon suorittaneiden asema työmarkkinoilla on todettu olevan paljon kouluttamatonta parempi. Keskeisenä tavoitteena on koulutuspaikan tarjoaminen kuntayhtymän oppilaitoksissa kaikille alueen peruskoulunsa päättäneille. Koulutuksen tarjontaa, markkinointia ja ohjausta suunnataan aktiivisesti myös alle 30-vuotiaille vailla toisen asteen tutkintoa oleville.

▪ **Paikallisen elinkeinoelämän kehittäminen**

Elinkeinoelämän menestymisestä johtuva tulonmuodostus on kunnille tärkeää. Kuntien saamista verotuloista pääosa tulee ansioverotuksesta (työpaikoista) ja yritysten tuloksestaan maksamista yhteisöveroista. Tavastian toimenpiteitä paikallisen elinkeinoelämän kehittämiseksi on esitelty ohjelman edellisessä kohdassa *Työelämä*.

▪ **Kuntien henkilöstön osaamisen kehittäminen**

Tavastian toimialueen kuntasektori on iso työnantaja. Kuntatyö on suurelta osin työvoimavaltaista ja työn tulos asiakkaalle välittyy työntekijän antamana työpanoksena. Kuntien palveluksessa olevan henkilöstön osaaminen puolestaan välittää meille kuvaa kunnasta ja sen toiminnasta. Kunnalle sen henkilöstön osaamisen kehittäminen onkin suuri haaste, varsinkin näin kiristyvän kuntatalouden aikana. Koulutuskuntayhtymän tavoitteena oppilaitoksineen on tarjota laadukasta ja kustannustehokasta koulutusta alueen kuntien tarpeisiin.

Aluevaikuttavuusohjelman toteutus ja seuranta

Aluevaikuttavuusohjelma osana tulostkorttia

Aluevaikuttavuusohjelman vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen määritellään toiminta- ja taloussuunnitelman tulostkortissa.

Vuodelle 2018 on tulokortissa listattu seuraavat aluevaikuttavuusohjelmaa edistävät toimenpiteet:

Opiskelijat

- HOKSin rakenteen laatiminen ja käytettävyyden varmistaminen sekä aktiivinen käyttöönotto
- Opiskelijaprofilointi ja sen hyödyntäminen, tavoitteiden laatiminen esim. tutkinnon suorittamisen, jatko-opintojen tai työllistymisen näkökulmasta AOT
- Opiskelijan opiskelu- ja työelämävalmiuksiin sekä sisäiseen yrittäjyyteen panostaminen LU, AOT
- Opettajan ohjauksen varmistaminen työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa AOT
- Työpaikkaohjaajien reformin mukaisen osaamisen varmistaminen AOT
- Työpaikkaohjaajien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen AOT
- Asiakas- ja sidosryhmärekisterin uudistaminen AOT
- Sidosryhmäkartan laadinta ja tiedotus henkilöstölle

Työelämä

- Työelämäyhteistyön kehittäminen LU
- Työelämän kurssitoiveisiin vastaaminen nopealla aikataululla VOP, OY
- Työelämäyhteistyön järjestelmällisyyden parantaminen AOT
- Täydennyskoulutuksien räätälöiminen ja tuotteistaminen OY, VOP, AOT
- Oppisopimusmahdollisuuksien markkinointi ja avaaminen työelämälle AOT
- Reformin jalkauttaminen hallitusti työelämään AOT
- Työelämäyhteistyöosaamisen kehittäminen

Omistajakunnat

- Joustavuus vastata nopeasti yritysten koulutushaasteisiin ja -toiveisiin
- Ennakointitoiminnan organisointi, kiinteä yhteistyö eri viranomaisiin, kolmanteen sektoriin ja yrittäjäjärjestöihin

Aluevaikuttavuusohjelman seuranta

Aluevaikuttavuusohjelman seurannasta vastaa yhtymähallitus. Ohjelman operatiivisesta toteutuksesta vastaa kuntayhtymän johto. Johdon tehtävänä on

- ottaa huomioon ohjelma Tavastian toiminnassa
- seurata ja raportoida ohjelman toteutumista
- tehdä esityksiä ohjelman päivittämisestä
- tiedottaa ohjelmasta henkilökunnalle ja opiskelijoille.

Aluevaikuttavuusohjelman vastuuhenkilönä toimii kuntayhtymän johtaja.